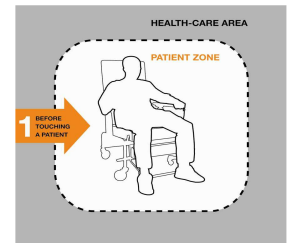
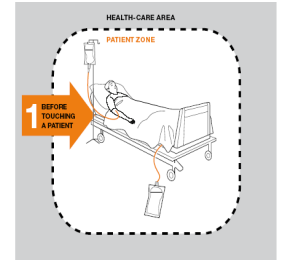

Definicije:

1. **Prilika:** trenutak u toku obavljanja zdravstvenih aktivnosti kada je potrebno oprati ruke u cilju sprečavanja prenošenja mikroorganizama putem ruku. Ova prilika postoji kada god postoje indikacije za pranje ruku i kada se isto i učini.
2. **Indikacija „pre kontakta sa pacijentom“:** indikacija postoji pre nego što zdravstveni radnik stupi u fizički kontakt sa pacijentom.
3. **Zona pacijenta:** zona pacijenta uključuje samog pacijenta i njegovo/njeno neposredno okruženje u bilo kojem trenutku i u bilo kojem okruženju u kojem se obavljaju aktivnosti zdravstvene nege, uključujući krevet ili stolicu i svu ostalu s tim povezanu opremu i nameštaj.
4. **Pranje (higijena) ruku:** reakcija na indikaciju koja ukazuje da je potrebno oprati ruke; to može biti pozitivna akcija koja se sprovodi higijenom ruku sredstvom na bazi alkohola (HR) ili pranje ruku vodom i tečnim sapunom (HW), ili izostankom higijene ruku bilo vodom i sapunom, bilo sredstvom na bazi alkohola.
5. **Osoblje koje se posmatra:** zdravstveni radnici koji stupaju u kontakt sa pacijentima, koji spadaju u neku od sledećih kategorija (uključujući i studente koji se školuju za date profesije): 1. medicinska sestra / babica; 2. pomoćno medicinsko osoblje; 3. lekar; 4. ostali zdravstveni radnici.

UPUTSTVO UZ PRVI UPITNIK **(Hand Hygiene Moment 1 Observation Form)**

Formular: instrukcije kojih se treba pridržavati i koje treba koristiti

- Lica koja učestvuju treba da budu obaveštena o svrhama i obimu globalnog istraživanja Moment 1 (videti poster na srpskom jeziku ili Moment 1 Globalne instrukcije za istraživanje – Global Survey Instructions na adresi <http://www.who.int/gpsc/5may/en/>)
- Ovaj formular se sastoji iz dva dela: 1) zaglavlja sa podacima o poreklu podataka, a zatim i vremenu i sredini u kojoj su isti prikupljeni i tabele u koju se unose zapažanja o higijeni ruku; i 2) formulara koji omogućava *brzo izračunavanje procenta poštovanja pravila higijene ruku* (kada elektronske baze podataka nisu dostupne).
- Tabele sadrže četiri kolone; svaka kolona treba da sadrži podatke o određenom stručnom profilu čija se šifra stavlja na vrh i koristi za beleženje postupka higijene ruku.
- Svako polje u svakoj od kolona odnosi se na prvu od indikacija za higijenu ruku, tj. indikaciju „pre kontakta sa pacijentom“: ili izostanak higijene ruku.
- Zaglavlje treba popuniti pre započinjanja zapažanja - opservacije; na kraju je potrebno zabeležiti vreme završetka.
- Dan kada se beleže zapažanja treba da se подели u nekoliko seansi koje treba da se sprovedu u odabranim odeljenjima ili sektorima (što se određuje unapred). Idealno bi bilo izvršiti po oko 50 opservacija na odeljenjima ili sektorima. Svi navedeni profili zdravstvenih radnika treba da budu zastupljeni.

- Uvek kada posmatrani zdravstveni radnik pristupi zoni pacijenta i stupi u fizički kontakt sa pacijentom, potrebno je da obavi higijenu ruku (važi indikacija „pre kontakta sa pacijentom”). Osoba koje popunjava anketu treba da obrati pažnju da li je posmatran zdravstveni radnik obavio higijenu ruku ili ne i da svoje zapažanje zabeleži u odgovarajuće polje i kolonu.
- Aktivnosti vezane za higijenu ruku se beleže isključivo ako je zaista došlo do Momenta 1. Kada dođe do Momenta 1 u isto vreme sa ostalim momentima (npr. pre procedure čišćenja/aseptične pripreme), samo se evidentira Moment 1 u trenutnom istraživanju.
- Više zdravstvenih radnika se mogu se posmatrati jedan za drugim tokom jedne seanse. Zdravstvene radnike iz iste kategorije stručnog profila treba navesti u istoj koloni. Broj zdravstvenih radnika koji su uključeni u svaku od kolona treba da bude zabeležen ispod šifre profesije (ukupan broj posmatranih osoba –Total no. persons observed). Nije dozvoljeno posmatrati više od tri zdravstvena radnika u isto vreme. Kada je uključeno malo zdravstvenih radnika i zdravstvena nega nije kompleksna, posmatrači mogu da istovremeno posmatraju zdravstvene radnike koji rade sa dva pacijenta koji su smešteni blizu jedan drugom u istoj sobi.
- S obzirom da je glavni fokus ovog istraživanja Moment 1, osoba koje vrši opservaciju ne mora da isprati čitav niz zdravstvenih postupaka ukoliko se očekuje da će to dugo da traje.
- Ukoliko je to potrebno, nekoliko strana formulara se može popuniti u toku jedne seanse. U ovom slučaju beleži se broj strane (heder/zaglavlje).
- Osoba koja vrši opservaciju potpisuje formular svojim inicijalima nakon provere da li je formular ispravno popunjen, a potom se isti predaje centralnom rukovodiocu zaduženom za prikupljanje podataka, odnosno zaduženom za popunjavanje završnog formulara.

Podaci koji se obavezno moraju upisati u upitnik

Facility (Zdravstvena ustanova): kompletno ime zdravstvene ustanove, onako kako je registrovana

Country (država): Država u kojoj se nalazi navedena zdravstvena ustanova

Department (odeljenje): interna medicina, hirurgija, mešoviti odeljenje, pedijatrija, odeljenje intenzivne nege, rehabilitacija, ambulanta i dr.

Period number (periodični broj): broj u vremenu kada je izvršena opservacija - ukoliko je više puta rađena opservacija-istraživanje, svako istraživanje nosi drugi periodični broj

Session number (broj sesije): broj opservacione sesije u okviru jednog istraživanja

Skraćenice u upitniku-formularu

Bef.-pat: pre kontakta sa pacijentom

HR (alcohol handrub): higijena ruku sredstvom na bazi alkohola

HW (handwashing): pranje ruku vodom i sapunom

Missed: nije obavljena higijena ruku

UPUTSTVO UZ DRUGI UPITNIK

(Hand Hygiene Moment 1 Observation Form – Basic Compliance Calculation)

1. Odredite odeljenje, službu, odsek, kako bi se analiza mogla prema tome da se uradi .
2. Evidentirajte broj svake sesije koja je sprovedena tokom tekućeg istraživanja, kao i podatke o kategoriji zdravstvenih radnika u istom redu. Dodeljivanje broja svakoj sesiji ima značaja pri izračunavanju procenta pridržavanja pravila higijene ruku.
3. Rezultati po kategorijama stručnjaka i po sesijama (vertikalne kolone):
 - 3.1 Saberite sve zabeležene prilike (opp) kada je trebalo obaviti higijenu ruku prema kategorijama zdravstvenih radnika (zbir po redovima).
 - 3.2 Saberite sve obavljene higijene ruku u odnosu na prilike kada je to trebalo učiniti praveći razliku između pranja ruku vodom i sapunom i higijene ruku sredstvom na bazi alkohola (zbir po redovima, prema kategorijama zdravstvenih radnika).
 - 3.3 Nastavite na isti način za svaku sesiju
 - 3.4 Saberite sve zbrove za svaku kategoriju stručnjaka u ukupan zbir kako biste izračunali stopu pridržavanja (koja se izražava u procentima)
4. Sabiranje rezultata iz svakog reda u osenčenoj koloni sa desne strane će omogućiti izračunavanje ukupnog procenta poštovanja-pridržavanja preporuka o higijeni ruku zaposlenih.

$$\text{Poštovanje preporuka o higijeni ruku (\%)} = \frac{\text{Obavljene higijene ruku}}{\text{Prilike kada je trebalo obaviti higijenu ruku}} \times 100$$

Opportunities (Opp) – Prilika, mogućnost

HW –pranje ruku

HR – ribanje ruku (preparatima na bazi alkohola)

Setting- okruženje, mesto

Prof.cate. – kategorija stručnjaka

Compliance – pridržavanje, poštovanje